

[Formanden.]

Forslagsstillerne har altså taget lovforslaget tilbage. Ønsker nogen at optage det? Da det ikke er tilfældet, er lovforslaget bortfaldet.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Minister Hans Sølvhøj: Jeg har den ære for det høje ting at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af traktat om principper for staters virksomhed ved udforskning og udnyttelse af det ydre rum, herunder månen og andre himmellegemer, undertegnet i London, Moskva og Washington den 27. januar 1967.

I henhold til traktatens bestemmelser står den åben for undertegnelse af alle stater. Ifølge de oplysninger, der er modtaget indtil i dag, har 74 stater undertegnet traktaten, siden den blev åbnet for undertegnelse. Danmark var blandt de lande, som først undertegnede traktaten.

Forud for traktatens underskrivelse er gået en række internationale forhandlinger som med kortere eller længere afbrydelser har været ført siden 1959, da FN's generalforsamling nedsatte et udvalg vedrørende den fredelige udnyttelse af verdensrummet med den opgave at fremsætte forslag til samarbejde på dette område under FN's auspicer.

På FN's 16. generalforsamling i 1961 vedtoges en resolution om internationalt samarbejde om den fredelige udnyttelse af verdensrummet, hvori udvalget blandt andet blev opfordret til at undersøge de juridiske problemer ved udnyttelsen af verdensrummet. Som retningslinier herfor angav resolutionen 2 principper, nemlig dels at folkeretten og FN-pagten finder anvendelse på himmellegemerne, dels at det ydre rum og himmellegemerne ikke kan underkastes national suverænitæt, men frit skal kunne udforskes og anvendes af alle stater.

I oktober 1963 vedtog FN's 18. generalforsamling derpå en resolution, som opfordrer staterne til at afstå fra at sætte genstande, der medfører kernevåben eller andre former for masseødelæggelsesvåben, i kredsløb omkring jorden og fra at anbringe sådanne våben på himmellegemerne. To måneder senere vedtog generalforsamlingen en deklaration om de juridiske principper for staters virk-

somhed ved udforskning og udnyttelse af det ydre rum, der i vidt omfang indeholder bestemmelser svarende til dem, der nu er optaget i traktaten.

Også den 20. generalforsamling beskæftigede sig med sagen og vedtog en resolution, som anmodede det nedsatte udvalg om at fortsætte bestræbelserne for at tilvejebringe internationale aftaler om bistand til astronauter og tilbagesendelse af disse og deres rumfartøjer, om ansvar for skade, som forårsages af opsendte rumgenstande, og endelig om de juridiske principper i forbindelse med en udforskning og udnyttelse af verdensrummet.

Et nyt initiativ i sagen blev taget, da præsident Johnson i en udtalelse den 7. maj 1966 gav udtryk for, at der bestod et aktuelt behov for en traktat om månen og andre himmellegemer. Den amerikanske præsidents udtalelse mundede ud i en bemærkning om, at USA ville stræbe efter en snarlig drøftelse af en sådan traktat i det dertil egnede FN-organ. I overensstemmelse hermed udfoldede USA inden for FN bestræbelser på at få indkaldt det juridiske underudvalg under udvalget vedrørende fredelig udnyttelse af verdensrummet med det formål at udarbejde et traktatudkast til forelæggelse for den 21. generalforsamling. Det amerikanske initiativ førte til, at underudvalget indkaldtes til en møderække i Genève samme sommer.

Kort forinden havde Sovjetunionen i et brev af 30. maj 1966 til FN's generalsekretær stillet forslag om, at der på dagsordenen for den 21. generalforsamling blev optaget et punkt om afslutning af en international overenskomst på det herhenhørende område. I motiveringen for forslaget opregnedes en række principper for en sådan overenskomst, som i store træk svarede til de synspunkter, som var kommet til udtryk fra amerikansk side.

I juni 1966 fremlagde USA og Sovjetunionen herefter hver deres udkast til en traktat. De to udkast rummede mange lighedspunkter, omend der på enkelte principielle områder endnu var afvigende opfattelser. De to traktatudkast blev gjort til genstand for behandling i det førnævnte juridiske underudvalg, som trådte sammen i Genève den 12. juli 1966. Da møderækken sluttede den 4. august 1966, var der i underudvalget